

фінансуванням тероризму. 5. Посилення контролю за міграційними процесами. 6. Удосконалення національного законодавства з питань протидії тероризму, надання додаткових повноважень правоохоронним органам і спеціальним службам [4, с. 34].

Отже, розроблення ефективних заходів із запобігання тероризму в світі є нагальним питанням державної політики. Нинішня міжнародна антитерористична політика передбачає впровадження механізму, що повинна поєднувати перш за все сукупність політичних, правових, організаційних, інформаційних, соціальних, контррозвідувальних, розвідувальних, оперативно-розшукових, режимних, фінансових та інших заходів і окрему організаційну систему, до якої органи державної влади й управління залучаються відповідно до нормативно-правових актів, а міжнародні громадські організації – на умовах заохочення і сприяння.

Література

1. Вознюк В. С. Міжнародний тероризм у сучасних глобалізаційних стратегіях. / В. С. Вознюк : Автореф. дис. канд. юрид. наук: 23.00.04. – К., 2005. – 20 с.
2. Протидія терористичній діяльності : міжнародний досвід і його актуальність для України [матеріали міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня 2016 р.)]. – К. : Національна академія прокуратури України, 2016. – 432 с.
3. Ткач В. Ф. Сучасний тероризм : тенденції, вияви, виклики та загрози для України / В.Ф. Ткач // Стратегічні пріоритети. – 2015. – № 3 (36). – С. 12-18.
4. Резнікова О. О. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні : [Аналітична доповідь] / О. О. Резнікова, А. О. Місюра, С. В. Дрьомов, К. Є. Войтовський; [за заг. ред. О. О. Резнікової]. – К.: НІСД, 2017. – 60 с.

Аделіна Станіславівна Федосенко – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Віктор Миколайович Кисельов** – викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

СЛІДЧА ДІЯ ЯК ЗАСІБ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ

Відповідно до новітніх наукових досягнень, передової практики розслідування злочинів, вимог закону криміналістична тактика (як розділ криміналістики) розробляє тактико-криміналістичні прийоми та методики їх практичного застосування.

Тактичний прийом – це найбільш раціональний і ефективний спосіб дії чи поведінки особи, яка провадить досудове розслідування злочину, що обирається на основі всебічної, повної і об'єктивної оцінки даної ситуації. Існують організаційні, логічні, психологічні та інші прийоми.

Виділяють групи тактичних прийомів, які стосуються різних видів слідчих дій (огляду, допиту, обшуку, впізнання та інших) і різновидів тих чи інших слідчих дій (наприклад, допиту потерпілого, свідка, підозрюваного).

Системне застосування тактичних прийомів призводить до виникнення криміналістичних комплексів, окремі з яких отримали назву тактичних комбінацій. Тактична комбінація – це певний склад тактичних прийомів, що виконує певне завдання розслідування за певної ситуації в межах однієї слідчої дії.

Тактичні прийоми, які можна застосовувати на кожній стадії слідчої дії, численні та різноманітні. Питання застосування тактичних прийомів у теорії криміналістичної тактики знаходиться в центрі уваги вітчизняних вчених, зокрема В. П. Бахіна, В. О. Коновалової, В. С. Кузьмічова, М. В. Салтевського, В. Ю. Шепітька та інших.

Вчення про тактику слідчих дій має безпосередній зв'язок з криміналістичною методикою, оскільки розслідування злочину, побудоване на наукових засадах, є комплексом слідчих дій. Застосування більш досконалих тактичних прийомів і рекомендацій зумовлює оптимізацію методики.

Загальна частина вчення про тактику слідчої дії містить наукові положення про: а) поняття і сутність слідчої дії; б) поняття тактики слідчої дії; в) загальні наукові, юридичні, моральні і психологічні засади застосування тактичних прийомів слідчих дій; г) принципи тактики слідчої дії; г) поняття, підстави, застосування, зміст і форму тактичного прийому; д) співвідношення тактики слідчої дії з побудовою та перевіркою версій і плануванням розслідування злочину; е) планування проведення слідчої дії; є) підготовку до проведення слідчої дії; ж) проведення слідчої дії; з) застосування одержаних результатів.

Отже, слідча дія – це система тактичних прийомів, що застосовуються відповідно до наукових, законних і етичних вимог для виконання тактичних завдань розслідування злочину шляхом одержання, перевірки і використання доказів. Проведення слідчої дії полягає у застосуванні тактичних прийомів, техніко-криміналістичних та інших засобів з метою виконання завдань розслідування злочину.

Розслідування злочину завжди здійснюється в конкретних умовах часу, місця, навколишнього середовища, взаємодії з об'єктами та процесами об'єктивної дійсності, а також під впливом інших чинників. Ця складна реальність взаємодії створює конкретну обстановку розслідування, яка отримала у криміналістиці назву слідчої ситуації.

Слідча ситуація – це сукупність умов, за яких на даний час здійснюється розслідування, тобто та обстановка, в якій відбувається процес доказування.

Розрізняють різні види слідчих ситуацій. Наприклад, Р. С. Белкін поділив усі слідчі ситуації на типові і специфічні, початкові, проміжні і кінцеві, конфліктні і безконфліктні.

Пізнанню і моделюванню конкретної слідчої ситуації допомагає використання вчення про типову слідчу ситуацію. Типовою слідчою ситуацією є комплекс об'єктивних і суб'єктивних чинників, які за науково-практичними спостереженнями мають поширений і стійкий вплив на розслідування. Визначення на основі вивчення слідчої практики типових ситуацій, що поширені при розслідуванні злочинів, розробка рекомендацій щодо тактики слідчих дій за таких ситуацій, є одним із завдань криміналістичної тактики.

Отже, криміналістична тактика має тривалу історію розвитку і охоплює весь період знань про злочинність. Криміналістична тактика виникла і розвивається як галузь науки криміналістики і невіддільна від неї за своїми предметом та завданнями.

Як практична діяльність криміналістична тактика полягає в організації і здійсненні розслідування злочинів шляхом розробки слідчих версій, планування розслідування, підготовки, проведення і застосування результатів слідчих дій. Така діяльність дозволяє не лише розкривати злочини, але й пізнавати причини та умови їх вчинення.

Теорія криміналістичної тактики виробляє найбільш ефективні прийоми виконання практичних завдань і методики (правила та рекомендації) їх застосування. Системою тактико-криміналістичних прийомів є слідча дія – один із головних засобів криміналістичної тактики. Наукові положення про тактику слідчої дії входять до особливої частини теорії криміналістичної тактики.

Аналіз практики застосування тактичних прийомів, теоретичні дослідження пов'язаних із цим проблем, вироблення наукових правил і рекомендацій, застосування слідчих дій є одним із головних завдань сучасного розвитку криміналістичної тактики.

Література

1. Белкин Р. С. Криминалистика: [учебник для вузов]. – М. : НОРМА, 2001. – 990 с.
2. Криміналістика : [підручник] // В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; ред. В. Ю. Шепітько. – Х. : Право, 2011. – 464 с.
3. Керівництво з розслідування злочинів : [наук.-практ. посібник]. / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. – Х. : Одіссей, 2009. – 960 с.

4. Салтевський М. В. Криміналістика : [підручник для вузів]. / М. В. Салтевський. – К. : Кондор, 2008. – 592 с.

Владислава Миколаївна Шутько – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Марина Олександрівна Колесник** – старший викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

КІБЕРСУЇЦИД: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ

Сьогодні суїцид займає третє місце у списку найбільш поширених причин дитячої смертності. Із початку XIX ст. спостерігається стійке і ритмічне зростання кількості самогубств. При цьому подібна картина простежується у всіх державах світу. За статистичними даними, приблизно 80 % індивідів, які вчинили суїцид, попереджають про наміри оточуючих, хоча при цьому способи такого інформування можуть бути завуальованими. Тому в більшості випадків існує можливість запобігання самогубству. Підлітковий суїцид у наш час набуває все більшої популярності. Так, наприклад, кількість спроб за останні десять років зросла в три рази. Кожен дванадцятий підліток у віці від 15 до 19 років щорічно намагається зробити спробу суїциду.

Проблеми самогубства привертають увагу багатьох науковців, їх висвітленню присвячено низку праць Л. Артющіної, С. Борисова, Л. Васильченко, Т. Вашеки, О. Головахи, В. Женунтія, Л. Шестопалової, О. Пурло, Л. Скаковської, Р. Авакяна, А. Алієва, С. Бородіна, І. Кирилової.

Конкретного визначення терміну «самогубство» немає, але узагальнюючи наукові розробки, можна погодитися з твердженням, що «самогубство – це свідомі та умисні дії, спрямовані на позбавлення себе життя». Самогубство характеризується такими ознаками як 1) мета – позбавити себе життя; 2) потерпілий та суб'єкт збігаються в одній особі; 3) власна смерть спричиняється особистими діями (бездіяльністю). Самогубство – одна з форм самоусвідомлюваної саморуйнівної поведінки людини, спрямована на своє фізичне знищення, при якій особа прагне цього і діє саме в такому напрямі [1].

І. О. Сікорський виділяв такі головні причини занепаду духу: «перше, уповільнення і зупинка думки (в сумнівах); по-друге, уповільнення і зупинка волі (в нерішучості і ваганні); по-третє, залежне від фізіологічних причин: втомлюваність роботою, отруєння організму токсинами і від нервового виснаження під впливом пристрастей та експресів» [2, с. 15].

В останні кілька років зростає кількість молоді, яка знаходиться в категорії, яка «схвалює смерть» та категорії «гравців зі Стю». П. Баум у